

SUSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per any, una pesseta de rebués

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 4, PRINCIPAL
IMPRENTA
CARRER DE FORTUNY, C/3, 3 TERS
TELÈFON
REDACCIÓ, 723 - IMPRENTA, 2.235

ANY X.-NUM. 3.008 BARCELONA, DIUMENGE 8 DE JUNY DE 1913 UN NÚMERO, 5 CENTIMS

La nena

Balbina Soler i Aymerich

Ha mort als nou anys d'edat

Els seus desconsolats pares Antón Soler i Mercè Aymerich, germans, avia, oncles, cosins i demés parents, al comunicar a sos amics i coneguts la desgracia que'ls aclapara, els preguen se serveixin acudir avui, diumenge, a les quatre de la tarde, a la casa mortuoria, carrer del Carme, núm. 40 principal 2.ª per a acompanyar el cadavre a sa darrera estada, en el cementiri vell

Barcelona, 8 Juny 1913

No's convida particularment

Moviment pedagògic

La reforma de l'inspecció tècnica en l'escola pública ha vingut com una rajada d'aire sanitari. Els mestres, en majoria immensa, n'han sentida veritable joia, ja que's troben deslliurats d'un jou a voltes odiós que's veien condemnats, sobre tot en els pobles rurals, ont la baixa política i el caciquisme feien incórrer en lamentables actes als encarregats d'aquells ram. És clar que en les grans poblacions no passava, tota vegada que constituïen dites juntes persones de relativa competència.

De que ve quel primer i més ferm crit de protesta hagi sortit de Barcelona? Tothom sab quel clam de protesta no es general, sinó ben particular del Comitè de Defensa Social. Per què? Senzillament: perquè'l senyor comte de Santa Maria de Ponés forma part de la Junta local d'Instrucció Pública, i com que vesteix molt en ell tal càrrec, tem que vingui'l nou decret a menjar ses atribucions.

D'altra manera no pot ésser, perquè res té que veure'l citat Decret amb idees religioses ni polítiques; és solament una ventall de caràcter pedagògic i legislatiu.

Enhorabona que clamés el Comitè aleshores del decret sobre'l cateisme; però ara?... no veiem el motiu. Aleshores arrellegat un nombre considerable de firmes i adhesions de mestres, però ara...

Ara's mestres s'han donat que llurs interessos no eren, ni son, ni seran mai defensats per l'element conservador o de les dretes; puix mentre se tenia en continu postergació al Magisteri públic, s'enladrava i enfortia'l particular o privat, que el constituïen en sa majoria'l clero o les ordres religioses.

No se li posarà guaire bé al Comitè de que's mestres tots, fins els d'ides més catòliques, sentin forta joia davant dels nous decrets que, sortits de la Direcció General, tendeixen a una organització i enfortiment veritablement consoladors, àdhuc s'arrelle més cada dia entre's mestres oficials el desig fervorós de l'escola catalana pedagògicament necessària.

Es fixen en que don Rafael Altamira és l'ànima de la Institució Lliure d'Ensenyança; i què? Per ventura se li ha vist cap tendència exclusivista o de sectarisme odiós? No! abans al contrari: Veiem com gosen de subvencions i pensions a l'estranger homes de totes tendències i en major nombre dels que figuren en grups de les dretes. No clarem noms perquè's farien interminables.

I ara a darrera hora hem vist com al presentar-se un grup escolar, el primer per cert, a desmentir o mostrar ses labors i orientacions enfront del ministeri d'Instrucció Pública, ha sigut rebut amb mostres d'aprovació i fins amb determinat de subvenció al mestre per mor de que vagi extinguent i propagant son sistema educatiu; i aquest mestre resulta acendrat catòlic i surt de l'escola manjona. Tal és el cas Siurac.

També ha cridat molt l'atenció que l'únic diari que fa chor amb el Comitè sigui «La Vanguardia», que ja porta dues «Cotidianas» den «Cualquiera» dedicades, amb forta mala fe per cert, a la labor de don Rafael Altamira.

MAGISTER

Aplec de la Sardana

Com cada any se celebrà avui a Vallvidrera l'Aplec de la Sardana. El que aquest any se celebra és el setè i no hi ha dubte que revalida l'importància de tots els anteriors.

Rient, rient, són amb aquest set els anys que fa que's celebra la patriòtica festa. I cada any ha estat més hermosa, més esplèndida, anant prenent caient de cosa definitiva, fins avui que, completament arrelada, ja té una vida segura a través dels temps.

Precisament ha vingut aquesta festa en els moments de declinament de l'esperit patriòtic. Quan molts dels titulat catalanistes abandonen llurs ideals i marxen per viarneys que no són pas els que mengen a un pur amor patriòtic, han sortit aquests joves entusiastes, que, entre les rialleres dels uns i el menyspreu dels altres han iniciat, arribant-ne a fer institució, aquesta hermosa festa de la Sardana, devinguda casí nacional.

I avui, no més a ell un dia a l'any, podem explaiar el nostre esperit catalanista, sota'l cel blau de nostra terra, a l'escalf d'aquest sol radiant de llum, cobrint-lats per la bandera de la Patria. I els nostres cors sadollant-ne d'alegria amb els cantos d'aquesta Catalunya que no ha mort, que si perosament s'ha dormit dament de llors conquestes, sabrà despertar-se a son temps per a arribar a sa total deslliurança.

Set anys ençà erem uns quants els que pujàvem a Vallvidrera a l'Aplec de la Sardana. Avui de segur serem legió, i l'any vinent, encara més, i així tots els anys, fins que sigui tota la terra la que s'acudeixi a la festa de la seva d'ara, la que és la d'ara s'encara d'un poble que estima i avança donant-se les mans.

Si'hi han adherit les següents entitats, la majoria de les quals hi assistiràn amb llur bandera i nodrida representació:

Catalunya Nova; Lliga Regionalista de Barcelona; Lliga Regionalista de Gracia; Associació Autonomista «Catalunya»; Ateneu Gratienc d'U. F. N. R.; Centre Nacionalista Republicà de Gracia; Ateneu Obrer del III districte; Ateneu Obrer del II districte; Grup excursionista de Beneficència; Associació Nacionalista Catalana; Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria; Orfeó Nova Catalunya; Centre Autonomista Català de Sant Gervasi; Casino de Sans; «Rodrillo» Català; Centre Català de Sabadell; Unió Catalanista; Centre Nacionalista Republicà; Lliga Regionalista de Sabadell; Orfeó Català; Foment Autonomista Català; Centre Nacionalista Republicà «Elvaller»; Eshart Folk-lore de Catalunya; Ateneu del districte VI; Schola Orpheonica; Schola Cantorum de Sant Rafael Arcàngel; Lliga Espiritual de Nostre Senyora de Montserrat; Eshart Català de Dançaires.

recreativa de l'U. F. N. R. del districte II, assistiràn en corporació a l'Aplec de la Sardana, que's celebrà avui a Vallvidrera.

XAROPS I HORXATES FORTUNY

AVIS. — Essent els únics preferits del public per ésser inimitables són oferts altres similars a preus inferiors, imitant per a que's confonguin amb la marca Fortuny, la botella i etiqueta en tots els seus detalls. Fixar-se en la càpsula, collaret i etiqueta amb el nom Fco. Fortuny.

Dr. MARCH ex-ajudant del Dr. Moure de Burdeos. — Nas, coll i orelles. — Fontanella, 15, 1.er, 1.ª. De 3 a 5.

Carta de Madrid

Gestions d'en Carner i en Corominas. L'actitut del comte de Romanones. Les esmenes que volia fer passar en Montero. Situació difícilíssima

La direcció d'EL POBLE CATALÀ me té encarregat que, en els moments de gran interès per a les coses de Catalunya, agafi la meua ploma, ja bastant desavesada de les feines periodístiques, i cooperi amb algunes cartes a l'informació del nostre estimat diari. Ja vaig realitzar aquesta tasca quan en el sí del Congrés s'elaborava el projecte de Mancomunitats. Ara, amb motiu del gran conflicte que el mateix projecte ha plantejat en el Senat, tornaré a ocupar el meu lloc de corresponsal. Ja sé que les meves cartes no són cròniques brillants. Però al menys, procuro que siguin verídiques i que enfondeixin les informacions un poc més que les vulgars i corrents noves periodístiques.

Recomencem, doncs.

Aquest matí han arribat els amics Corominas i Carner. Venen alarmadíssims en lo que toca a la situació del projecte de Mancomunitats en el Senat. La seva alarma està justificada. Aquí les impressions no poden ésser mes pessimistes. Quasi tothom creu quel projecte quedarà enterrat en l'Alta Cambra.

Poc després d'arribar, en Carner i en Corominas han parlat amb l'Abadal. Aquest els ha enterat de les gròsses dificultats amb que el projecte topa en el Senat i els ha detallat les esmenes fins ara admeses per la comissió, les quals en realitat careixen d'importància.

Les que tenen importància són les que vol imposar en Montero Rios. L'Abadal tem que vagi a terra lo de l'Assamblea general de la Mancomunitat, que aquí consideren com unes Corts catalanes.

Desseguida en Carner i en Corominas han anat a veure al comte de Romanones. De l'entrevista—a la darrera part de la

Com els enganyen

«El Progreso», ratifica les declaracions, del seu quele sobre lo del «Numancia».

«El Progreso» explica el discurs den Lerroux per a evitar que's faci sobre'l mateix les consabudes insidies.

Per a esvair-les, diu que no mes cal reproduir literalment el paragraf del capítol sobre l'assumpte. I el reproduïm. Per a contribuir a divulgar les veritables paraules de l'ex-radical, ex-revolutionari i ex-republicà Lerroux, nosaltres comptam-ho de l'orgue lerrouxista, també les reproduïm. Són aquestes:

«Yo no realitzo acto alguno de protesta, ni siquiera de protesta platónica, aunque la síntesis en el fondo de mi corazón, contra la ejecución del desgraciado fogonero del «Numancia». ¿Por qué? Porque yo creo que MIENTRAS EXISTA EN EL CODIGO LA SENTENCIA DE MUERTE, SI SE HA DE APLICAR EN ALGUN CASO, es cuando se hace indispensable el sostenimiento de la disciplina militar, sin la cual no pueden vivir los Estados, sin la cual las sociedades no son sino tribus, que fácilmente se entregan a la anarquía».

Si algú té dubte de que en Lerroux justifica i defensés l'assellament del desgraciad Sánchez Moya, no té mes que llegir. Ben clar està.

El comentari no hi cal. En tot cas, sigui aquest: Quin fastí!

No podria «El Progreso» explicar pel mateix procediment, la reventada de la vaga del setembre de 1911 i la col·laboració amb els governs de la monarquia?

De Teatre Català

El distingit escriptor Martínez Sierra testà acabant la traducció castellana de l'obra den Rusiñol, «L'auca del senyor Esteve», la qual s'estrenarà en el Teatre Lara, de Madrid, la vinenta temporada.

El jove i excel·lent poeta en Joaquim Muntaner, ha traduït al castellà la gloriosa tragedia «Nausica», de l'immortal Maragall.

El celebrat actor català l'Àxel Galcerán, ha deixat de formar part de la companyia de l'Enric Borrás.

El dia 29 del corrent, diada de Sant Pere amb motiu de la festa major de Reus, se reanagurarà convenientment reformat i decorat, el teatre del «Centro de Lectura», de l'hermosa ciutat del Camp. La reinauguració, se compondrà d'un programa selecte compost d'obres catalanes; continuant la temporada d'estiu representant-se les millors produccions dels nostres dramaturgs.

El vigorós autor dramàtic en J. Puig i Ferrer, ha refet en quatre actes, el seu esplèndid drama «La dama enmascarada», que abans constava de cinc.

Noves darrerament vingudes de l'Uruguai, ens donen compte de la etormida que per aquells països ve efectuant la parella d'artistes catalans Angelina Caparó i Carles Rubio.

Entre les obres de repertori que exploten s'hi compen «La filla del mar», «Terra baixa», «La Penedra», «El Mistic», «Les Garces» i «Bona gent».

Actualment treballen en el teatre Politeama, de Mercedes.

Probablement aquest mes acabaran els seus compromisos, retornant a Barcelona la senyora Caparó i el senyor Rubio.

Se'ns diu que les obres que representaran en català en Borrás, de retorn de Saragosa, seràn: «Terra baixa», «El mistic», «Els vells» i «Don Gonzalo o l'orgull del gec».

Ciudadans! Treballadors!

Si no esteu conformes amb la boja política del Govern, si no us resigneu a que's llençin miserablement mil·lions i mes mil·lions al mar, acudiu com un sol home al

Grandios miting

que per a protestar de l'augment dels armaments i de la construcció de la segona escadua, tindrà lloc AVUI DIUMENGE, A LES DEU DEL MATI, EN EL TEATRE DEL TRIOMF.

Hi parlaràn els següents oradors:

MANUEL GILBERT.
IGNASI RIBERA I ROVIRA.
ELADI GARGO.
ANDREU NIN.
JOSEP COMAPOSADA.

No hi manqueu, per a cridar amb nosaltres:

Abaix els armaments! Guerra a la guerra!

La Comissió organitzadora.

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria

Dimecres passat, conforme s'anuncià, es celebrà la Junta General ordinària de la Secció Permanent de «Relació i Treball» del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria.

L'acte començà a les onze menys minuts president el Consell de la Secció.

Elegit pel Secretari la convocatoria i els articles corresponents dels estatuts, passà seguidament a fer-ho de la Memoria en la que's detalla la feina realitzada durant el curs 1912-13.

Es una recopilació estudiada d'importantíssima gestió duta a terme per la prestigiosa Secció de Relació i Treball.

L'interessant exposició, fou dividida en tres parts, les característiques que informen el programa seccionari. Donà amplies explicacions de l'organització, marxa i orientació de l'importantíssima Borsa del Treball, la que realitza sense ésser gens divulgada, sapientment la comptadíssima cas de comerç i els socs de l'entitat, feina ben important, registrant durant el curs, 241 ofertes, 230 demandes, havent-se servit des terceres parts de les ofertes.

Se referí després a la trascendental Assamblea d'ara a terme amb èxit díficilment comparable, deduint-ne les pràctiques conseqüències que la mateixa va a reportar, tant aviat se comenci la feina convinguda.

I tercerament, s'ocupà de la tasca feta de caràcter intervencionista, prenent part a les vocacions convocades per l'U. F. N. S.; després a les dels T. I. donant compte

De Política

també d'explèndids actes celebrats, en mitings, reunions i demés organitzats per la Secció.

Aquesta Memoria, l'importància de la qual es deguda a que constituïx l'orientació social i el precedent de l'actuació social d'aquesta benfactorsa entitat fou acceptada per unanimitat pels socs, manifestant-ho ben eloquentment per la llarga salva d'aplaudiments de que fou objecte.

Acte seguit se sospensà la sessió, a l'objecte de que'ls socs es posesin de acord per a l'elecció de càrrecs.

Represa al cap de deu minuts i feta la votació, se donà compte del resultat de la mateixa unànim i que fou proclamada pel president:

Presidència, Pere Palà Puig; Caixer, Frederic Juandó Alegrè; Secretari, Josep M. Feix Codina; Vice-secretari, Joaquim Estrems Borrás; Bibliotecari, Antoni Verdager Puigdollers.

Delegats Gremials: Escriptori, Leandre Pedro Pons; Magatzem, Joan Vivet Parrellada; Detall, Víctor Ribera Felu; Viatjants i Corredors, Lluís Feix Codina.

Es de remarcar que varis dels esmentats senyors són reelegits, palesa mostra de la confiança i de l'aert en el càrrec que descompenyen.

Com que cap soci desitjà fer us de la paraula, el president senyor Palà, donà l'acte per acabat.

Notes i comentaris

Pro Mancomunitat

Telegrams des de Tarragona.

«Madrid. — Presidente Consejo ministros. — Ayuntamiento en sesión, acaba acordar unanimidad felicitar V. E. resuelta actitud defendiendo Mancomunidades. — Alcalde-Presidente, Guasch».

«Madrid. — Roig Bertrán. — Senado. — Como senador hijo de Tarragona, su Ayuntamiento felicita calurosa defensa Mancomunidades. — Alcalde, Guasch».

«Madrid. — Presidente Consejo ministros. — Como alcalde Tarragona felicita calurosamente V. E. por actitud resuelta y patriótica en defensa proyecto Mancomunidades. — Guasch».

«Telegrama circular. — Senado. — Madrid. — Senadores: Obispo Jaca, marqués de Marianao, marqués de Griñón, Juan Forgas, José Balcels, Federico Tré. — Ayuntamiento acordado sesión hoy encarecer persisten resuelta actitud para conseguir aprobación proyecto Mancomunidades. — Alcalde, Guasch».

«La Lliga Regionalista de Capellades al president del Consell de ministres: «Esta «Lliga» felicita a V. E. patriótica actitud ante el proyecto de Mancomunidades, sin modificaciones, esperando perseverar hasta su definitiva aprobación. — Presidente, Soteras».

«El Pallaresa» de Lleida publica un artículo «El Gobierno y las Mancomunidades», demandando que signé ben aviat llei un proyecto tan unánimamente defendat per tota la opinió catalana.

«Fomento, de Reus, vitupera la conducta dels conservadors fent obstrucció a la discussió de les Mancomunitats al Senat».

«Presidente Consejo ministros. — Madrid. — Catalunya Asociación Autonomista Distrito Quinto Barcelona agradece defensa proyecto Mancomunidades esperando audaz resorte Gobierno hasta aprobación definitiva. Confiamos entera V. E. venciendo obstáculos enemigos proyecto. — Presidente, Andreu; secretario, Bracons».

«Des de Girona s'han remés els següents telegrams:

«Presidente Diputación de Girona, a Presidente Consejo de ministros. — Madrid. — En nombre de la Diputación, representante de unánime sentir de toda la provincia, felicito a V. E. por la aprobación en el Senado del proyecto de ley de Mancomunidades. La valiente defensa del proyecto hecha por V. E. merece entusiasta fe-

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago é intestinos con el Elizir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tónica, ayuda á las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la

DISPEPSIA

las acedias, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hipercloridria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia; suprime los cólicos, quita la diarrea y disenteria, la fétidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago é intestinos, el enfermo como más, digiere mejor y se nutre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID. Se remite folleto á quien lo pide.

Comunions: Trajes especiales, Gorros, Capelas, Calzas, Guantes, Camiseros, etc.

Casa Rodó

RAMBLA ESTUDIS, 6
Barcelona, Calat, Novetats, Elegancia

Trajes para nenas: Modelos extranjeros i creaciones de la

Casa Rodó

RAMBLA ESTUDIS, 6
La primera i més important d'Espanya

—Ont se troba més assortit i novetat en Barrets de palla— er als meus nens

Casa Rodó

RAMBLA ESTUDIS, 6

Orientalisme de lo més viu i pintoresc, més. La santa mare va coberta amb mantell d'immaculada blancura, en la raig d'argent floreixen; i aquesta és troballa artística de les que desvelien

ba, lu- miració. El caseriu de la ciutat del se perfila en aures contornes sobre el

